

A gyermekeket érintő megszorítások elleni védelemről

Jogi keretek

A Gyermekek jogairól szóló egyezmény¹

- 3. cikk 1 bekezdése szerint “A szociális védelem köz- és magánintézményei, a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és a törvényhozó szervek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenek felett álló érdekét veszik figyelembe elsősorban.”
- A 24 cikk 1 bekezdése alapján “Az Egyezményben részes államok elismerik a gyermeknek a lehető legjobb egészségi állapothoz való jogát, valamint, hogy orvosi ellátásban és gyógyító-nevelésben részesülhessen. Erőfeszítéseket tesznek annak biztosítására, hogy egyetlen gyermek se legyen megfosztva az ezeknek a szolgáltatásoknak az igénybevételére irányuló jogától.”
- A 27. cikk 1. bekezdése szerint “Az Egyezményben részes államok elismerik minden gyermeknek jogát olyan életszínvonalhoz, amely lehetővé teszi kellő testi, szellemi, lelki, erkölcsi és társadalmi fejlődését.”
- A 28. cikk 1. bekezdése alapján “1. Az Egyezményben részes államok elismerik a gyermeknek az oktatáshoz való jogát,…”

2021-ben az Európai Bizottság elfogadta a Gyermekegarancia Programot, amelynek keretében felszólítja az Európai Unió kormányait, hogy kezeljék a gyermekszegénység és a strukturális kirekesztés problémáit. A szegénységben felnövő gyerekek nagyobb valószínűséggel gyengébb iskolai teljesítményt nyújtanak, és könnyebben lemorzsolódnak az iskolából, ami munkaerő-piaci hátrányokat okoz, a nehézségek pedig az egészség.

A jelenlegi helyzet

A Hintalovon Alapítvány 2021-es gyermekjogi jelentése alapján²

- A KSH adatai szerint 2016 óta évről évre egyre több gyerek nem jut hozzá a lakóhelyén házi gyermekorvosi, de még házi orvosi ellátáshoz sem. Amíg 2016-ban a házi gyermekorvosi praxisok 5%-a volt betöltetlen, addig 2020-ban 10%, s ugyanez a tendencia figyelhető meg a sima házi orvosi praxisok esetében is. 2020-ban, a COVID-19-járvány első évében 102 021 0–18 éves korú gyermek nem fért hozzá helyben semmilyen házi orvosi ellátáshoz.
- Magyarországon a gyerekek 21,7%-át érinti a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázata.
- Magyarországon családok százazreit érinti kisebb vagy nagyobb mértékben a lakásszegénység.

¹ A gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt egyezmény, Magyarországon kihirdette az 1991. évi LXIV. törvény

² https://hintalovon.hu/wp-content/uploads/2022/09/Hintalovon_jelentes_2021_hu_final2MB.pdf

- A 15-19 éves fiatalok 6%-a sem oktatásban nem vesz részt, sem nem dolgozik.

A gyermekek helyzetét veszélyeztető kormányzati intézkedések

A jelenlegi helyzet nagymértékben megnehezíti a gyermekek ellátó intézmények munkáját és számos helyen veszélyezteti a gyermekek megfelelő ellátását.

- Több esetben kellett bezárni gyermeket ellátó kórházi osztályokat illetve szakellátásokat az orvosok és szakszemélyzet hiánya miatt. Csak az elmúlt hónapokban Szolnokon a gyermekintenzív, Mohácson a szülészeti és koraszülött, Sopronban a gyermekkardiológiai, Székesfehérváron a gyermek gasztroenterológiai ellátás szűnt meg, vagy szünetel. 163 praxisból folyamatosan hiányzik a házi gyermekorvos.
- Az oktatási intézmények fenntartóinak az oktatási intézményekben 14 év alatti gyermekek esetében csak 20, 14 éve felett csak 18 fokos hőmérsékletet kell biztosítaniuk. Szellemi ülőmunka esetében a szabványok 20-22 fokos hőmérsékletet írnak elő.
- Az önkormányzatokat és civil szervezeteket érintő rezsiár-növekedés veszélyezteti a gyermeket érintő önkormányzati intézmények, többek között a családsegítő szolgálatok, kulturális intézmények, tanuszodák, sportlétesítmények, iskolabuszok működését. Ezen következtében jelentősen romolhat a gyermekek elérő közszolgáltatások színvonala.

Míndezek a folyamatok jelentősen veszélyeztetik a felnövekvő nemzedékek esélyeit, növelik a gyermekeket érintő kirekesztés és a gyermekszegénység veszélyét.

2022. október 7.